

**Záměr stavebně-technických oprav 7 náhrobků
na Malostranském hřbitově.**

V Praze dne 27. 3. 2023, vyhotovil [REDACTED]
Hřbitovní a pohřební služby Hl. m. Prahy – technický úsek

Malostranský hřbitov, Praha 5
Hřbitovní parcely č. 2744 a 2778, k. ú. Smíchov

Návrh oprav havarijního zakrytí hrobů na Malostranském hřbitově.

Dokumentace stávajícího stavu a způsoby zajištění stability zakrytí hrobů, představujících v současnosti riziko pro bezpečnost návštěvníků.

Obsah

Oddíl	Náhrobek: Jméno	Číslo	Strana
2	neznámé	14	2
3	<i>Bebenburg</i>	42	2
11	<i>Godart</i>	2	3
13	<i>Berg</i>	9	4
16	<i>Hiersche</i>	7	4
14	<i>Ringelhahn</i>	37	5
22	neznámé	16	6

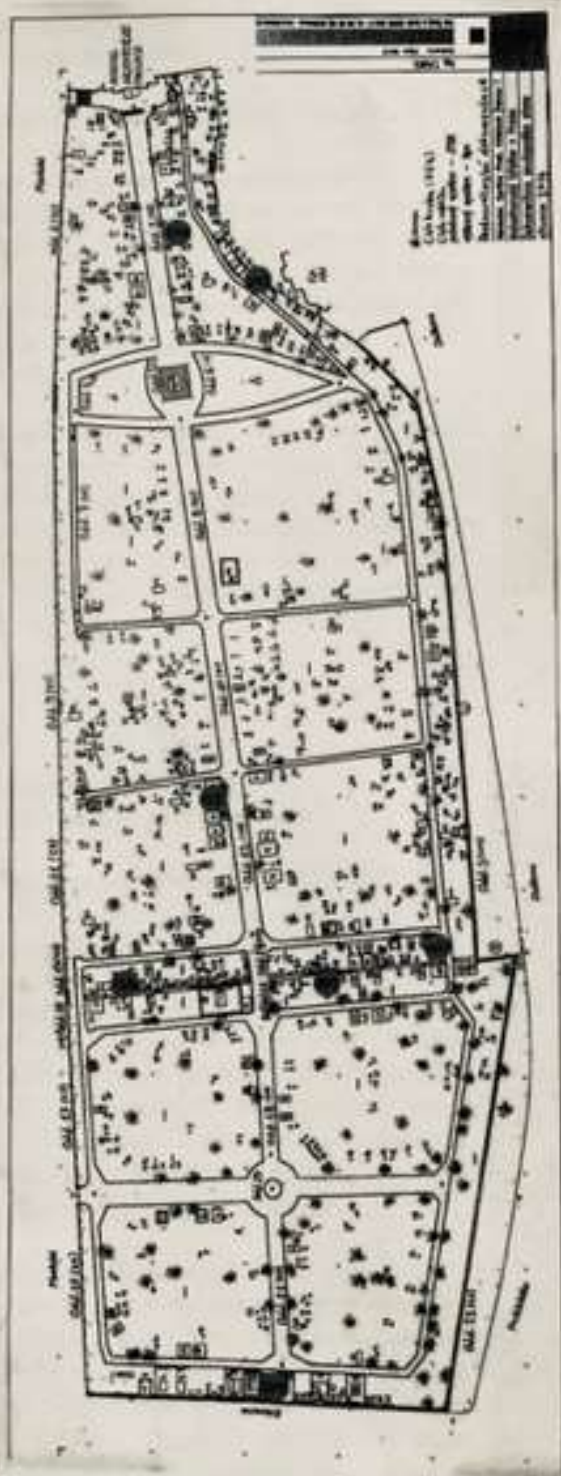

Schéma číslování oddílů Malostranského hřbitova

Mapa Malostranského hřbitova s vyznačenými lokacemi zakrytí hrobů v havarijním stavu.

2./

Od. 2., č. 14

2./

Datace: druhá polovina 19. stol.

Náhrobek: Majitele ani autora neznáme.

Materiál: žula.

Rozměry hrobového rámu: 160 x 265 cm

Popis:

Rám rozvolněný, rozlámaný, chybí části kamene, otvory po kovovém hrazení, stéla se nezachovala. U hrobu leží fragmenty zdobných kamenů, není ale prokázáno, zda patří k původnímu náhrobku. Hrobová šachta byla pravděpodobně zasypána zeminou, která časem sesedla a rám se tak propadá. Náhrobek je znečištěn prachovými deposity, řasami atd.

Oprava:

Čištění tlakovou vodou, rozebrání všech kamenných částí. Lepení ulomených částí za pomoci nerezových výztuží. Čištění děr po kovovém hrazení a jejich zatmelení. Kontrola hrobové šachty a zásypu. Pokud se najdou jakékoli ostatky, nahlásit vše na příslušnou hřbitovní správu /HS/. Práce budou pokračovat až po exhumaci. O dalším postupu se domluvit s HS. Šachtu doplnit zhutnělým materiálem. Nové betonové základy pod celý rám. Beton vyztužit armaturou.

Osazení všech kamenných částí náhrobku, spárování, barevná retuš, biocidní a hydrofobní ošetření.

2./

Odd. 3., č. 42.

2./

Datace: druhá polovina 19. stol.

Náhrobek: Bebenburg

Materiál: pískovec, mramor

Rozměry hrobového rámu: 125 x 220 cm

Popis:

Stéla, rám i krycí deska jsou napadeny mechy, lišejníky a řasami. Rám včetně krycí desky se propadá do hrobové šachty. Hrobová šachta byla pravděpodobně zaplněna sypkým materiálem, ale po jeho slehnutí se proces propadání znovu projevil. Hrozí zřícení stély pomníku.

Oprava:

Čištění regulovanou tlakovou vodou a párou, demontáž všech částí pomníku včetně stély. Drobné konzervátorské opravy na částech stély a na nápisových deskách. V případě objevení ostatků budeme postupovat jako u prvního hrobu. Šachta se zaveze sypkým materiálem, který bude zhutněn. Pokud se budou ukládat ostatky, tak se pro ně připraví úložný prostor. Vytvoří se nové betonové, armované základy pod rám i stélu. Stéla, rám i krycí deska budou znovu osazeny na nové základy. Bude provedeno spárování a drobné plastické a barevné retuše. Biocidní a hydrofobní ošetření. Úprava písma až po dohodě se zástupcem památkářů. Jednotlivé úkony budou nejdříve vyzorkovány a odsouhlaseny památkovým dozorem.

3./

Odd. 11., č. 2.

3./

Datace: druhá polovina 19.stol.

Náhrobek: Godart

Materiál: pískovec, mramor, železo

Rozměry hrobového rámu: 137 x 300 cm

Popis:

Váza na stéle uvolněna, mechanicky poškozena, spodní část prasklá od kovového čepu, fragmenty jsou na místě. Ze soklu je uvolněná mramorová oválná deska, která leží opodál. Rám propadlý do hrobové šachty, rozvolněné krycí kameny, ve kterých je zasazeno nevyhovující železné zábradlí. Část zkorodovaného zábradlí leží položená na krycích kamenech. Hrob napaden mechy, lišejníky, řasami a nálety.

Oprava:

Demontáž silně poškozeného železného zábradlí. Čištění mechanické, regulovanou tlakovou vodou. Párou čistit stélu, vázu, erb. Demontáž všech kamenných prvků. Odstranění nevhodných železných čepů a zbytků železného zábradlí v kameni. Lokální zpevnění. Lepení roztrhaných částí vázy a odpadlé mramorové desky. Pokud budou nalezeny ostatky, bude s nimi nakládáno jako u předešlých hrobů. Šachta bude zasypána sypkým materiálem. Materiál bude zhutněn. Pro ostatky se připraví úložný prostor. Budou znovu vytvořeny betonové armované základy.

Zpětné osazení kamenných prvků. Pokud se nebude osazovat nové železné zábradlí, otvory vyplnit. Bude-li se osazovat nové zábradlí, tak do olověného lůžka. Zábradlí bude ošetřeno základním a grafitovým nátěrem. Opravy budou prováděny konzervátorsky. Zvláštní péče bude věnována vrcholové váze, erbů a nápisovým deskám. O jejich úpravě, a i o úpravě nápisů se rozhodne až po poradě s památkovým dozorem. Jednotlivé kamenné prvky náhrobku budou zaspárovány, biocidně a hydrofobně ošetřeny.

Jednotlivé postupy obnovy budou nejdříve vyvzorkovány a odsouhlaseny památkovým dozorem.

4./

Odd. 13., č. 9.

4./

4./

Datace: druhá polovina 19.stol.

Náhrobek: Berg

Materiál: mramor

Rozměry hrobového rámu: 160 x 250 cm

Popis:

Hrobová jáma je odkrytá, nezasypaná, uvnitř leží levá část rámu, základy jsou nevyhovující. Ostatní části rámu jsou uvolněné, částečně poškozené. Ostatky se v hrobové šachtě nenacházejí. Krycí deska leží mimo hrobovou jámu. Stéla je mechanicky poškozena – ulomený kamenný kříž leží na stéle. Hrob je napaden nálety a řasami.

Oprava:

Demontáž všech dílů hrobu. Hrobovou šachtu zavézt sypkým materiálem a zhutnit. Vyrobit nové základy z armovaného betonu. Čištění mechanické a regulovanou tlakovou vodou. Lepení ulomeného kříže za použití nerezové armatury. Odstranit z rámu zbytky po trnech – pravděpodobně zde stály kovové sloupky, které se na místě nezachovaly. Zpětné osazení všech částí hrobu. Plastická a barevná retuš. Biocidní a hydrofobní ošetření.

4./

Odd. 16., č. 7.

4./

Datace: druhá polovina 19.stol.

Náhrobek: Hiersche

Materiál: pískovec, mramor

Rozměry hrobového místa: 160 x 220

Popis:

Hrob napaden mechy, lišejníky a řasami. Stéla mechanicky poškozena. Přiložené fragmenty kamene – nevíme, jestli jsou autentické. Krycí deska rozlomena na několik kusů, část kamene chybí. Je možné, že spadl do hrobové jámy. Rám utopený v okolní hlíně.

Oprava:

Čištění regulovanou tlakovou vodou a párou. Demontáž všech částí hrobu. Pokud budou v šachtě hrobu nalezeny ostatky, bude s nimi naloženo jako u ostatních hrobů. Šachta bude zasypána sypkým materiálem. Materiál bude zhutněn a bude vytvořeno nové místo pro uložení ostatků. Nový základ z armovaného betonu.

Oprava poškozené krycí kamenné desky: očištěné a odmaštěné jednotlivé ulomené díly budou slepeny. Ve spodu desky bude zhotovena armovaná síťová výztuž. Využije se zhutněný zásyp šachty a bude udělaná vyzděná výztuž pod rozlámanou částí krycí desky. Tím se odstraní možnost propadu krycí desky. Doplnění chybějících částí umělým kamenem. Bude konzultováno s památkovým dozorem.

Zpětné osazení všech částí náhrobku, spárování, plastická a barevná retuš. Nápisová deska bude vyčištěna, slepena a povrchově ošetřena.

O formě zvýraznění nápisu rozhodne zástupce památkářů. Bude navrácena na původní místo.

Celý pomník bude biocidně a hydrofobně ošetřen.

5./

Odd.14., č. 37.

5./

Datace: druhá polovina 19. stol.

Náhrobek: Ringelhahn

Materiál: pískovec

Rozměry hrobového rámu: 160 x 200 cm

Popis:

Náhrobek byl restaurován v roce 2021, a proto bude vyjmut z oprav. Rám je rozvolněný, z části propadlý do hrobové šachty. Hrobová šachta je zasypána hlínou. Chybějící části rámu, profilového stupně a krycí desky /? / by měly být v zasypané šachtě.

Oprava:

Šachta bude vyčištěna, kameny vytaženy. Čištění kamenů tlakovou regulovanou vodou. Hrobová jáma bude po vyzdvižení kamenných částí, a popřípadě i ostatků, znovu zasypána sypkým materiálem. Sypký materiál bude zhutněn a podle potřeby bude připraveno místo pro uložení ostatků. S ostatky bude nakládáno jako u ostatních hrobů.

Bude vyroben nový základ armovaným betonem. Osazení rámu a ostatního příslušenství. Bude-li třeba, doplní se chybějící části novým kamenem, tak aby nebyla narušena funkčnost hrobového místa.

Konzultace s památkovým dohledem.

Ošetření biocidním a hydrofobním prostředkem.

6./

Odd. 22., č. 16

6./

Datace: ?

Materiál: ?

Rozměry hrobového rámu: 125 x 200 cm

Popis:

Hrobové místo je provizorně zakryto. Podle dostupných informací je pod bedněním hrobová jáma, ve které by se měl nacházet zborcený kamenný rám a náhrobní deska. Při současné vizuální kontrole byla jáma zasypána sypkým materiálem, který pomalu sesedá. Vytváří se nebezpečný prostor s možností propadu. Proto bylo začátkem roku 2023 nedostačující ztrouchnivělé bednění nahrazeno novým, bytelným.

Oprava:

Odstranit z hrobové jámy navezený materiál. Ověřit stav a množství propadlých kamenů. Kamenné části hrobu vyzdvihnout a zjistit jejich kompletnost. Čištění dle potřeby – buď regulovanou tlakovou vodou, nebo párou – záleží na druhu a poškození kamene.

Jáma se zasype sypkým materiálem a zhutní. Pokud se narazí při výkopu na ostatky, naloží se s nimi jako u předešlých hrobů.

Bude vytvořen nový armovaný betonový základ. Nové osazení nalezených očištěných a opravených kamenů (lepení, armování atd.), rámu, stély, krycí desky (?) apod. V případě chybějících kusů původních kamenů budou nahrazeny kameny novými. Vše po konzultaci s památkovým dohledem.

Mezery mezi jednotlivými kameny budou zaspárovány, bude provedena plastická a barevná retuš. Biocidní a hydrofobní ošetření. V případě, že se v hrobové jámě žádné kameny nenajdou, anebo jen neurčité fragmenty, bude předložen návrh na obnovení hrobu z nového kamene. Návrh musí být schválen památkáři.

Materiály:

Čištění: mechanické – špachtle, rýžové kartáče, regulovaná tlaková voda a pára, odmašťovače, Sanatop likvid – Stachema, Porosan – Aqua, čpavek, etanol atd.

Konsolidant: Remmers KSE 300 nebo Funkosil Steinfestiger 300, Fulkosil S 100 - zpevňovat, po předchozí dohodě s dozorem, jen lokálně.

Lepidla: lepidla na kámen na bázi minerální.

Nerezové armatury a síť.

Tmely a tvarové rekonstrukce – Petra C – Aqua, minerální tmely na bázi hydraulického pojiva s příměsí styren akrylátové pryskyřice, Sokrat 2804, křemičité písky, drcené vápence a žuly příslušné zrnitosti, probarvené pigmenty – oxidy kovů. Směsi budou vyvzorkovány a předloženy ke schválení památkovému dozoru.

Spárovací hmoty, beton, betonová armovací síť.

Cement, voda, maltová zdící směs.

Barevné sjednocení: oxidy kovů Bayferrox, Perpren, titanová běloba, Paraloid.

Biocidní a hydrofobní ošetření: Sanatop prevent – Stachema, Funkosil – SL – Remmers.